

FOR 1999-02-03 nr 190: Forskrift om tidligpensjon til jordbrukere

DATO:	FOR-1999-02-03-190
DEPARTEMENT:	LMD (Landbruks- og matdepartementet)
AVD/DIR:	Landbrukspolitisk avd.
PUBLISERT:	I 1999 503
IKRAFTTREDELSE:	1999-01-01
SIST-ENDRET:	FOR-2010-11-03-1401
ENDRER:	
GJELDER FOR:	Norge
HJEMMEL:	LOV-1995-05-12-23-§3 , LOV-1995-05-12-23-§18 , Stortingsvedtak
SYS-KODE:	BG14a
NÆRINGSKODE:	1
RETTET:	17.12.2002 (§ 11)
KORTTITTEL:	Forskrift om tidligpensjon til jordbrukere

For å lenke til dette dokumentet bruk: <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19990203-0190.html>

INNHold

Forskrift om tidligpensjon til jordbrukere

- § 1. Formål
 - § 2. Virkeområde
 - § 3. Definisjoner
 - § 4. Overdragelse
 - § 5. Varighet i næringen
 - § 6. Aldersgrenser
 - § 7. Referanseinntekten
 - § 8. Inntektskrav for å utløse enbrukerpensjon
 - § 9. Tilleggskrav for å utløse tobrukerpensjon
 - § 10. Deling av tobrukerpensjon
 - § 11. Samordning og avkorting
 - § 12. Innsending og behandling av søknader
 - § 13. Beregning og utbetaling av tidligpensjon
 - § 14. Forhåndstilsagn
 - § 15. (Opphevet ved forskrift 28 juni 2002 nr. 736, i kraft 1 juli 2002).
 - § 16. Kontroll
 - § 17. Etterbetaling og tilbakebetaling ved feilutbetalinger
 - § 18. Klage
 - § 19. Ikrafttredelse
-

Forskrift om tidligpensjon til jordbrukere

Hjemmel: Fastsatt av Landbruksdepartementet 3. februar 1999 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18 og med hjemmel i Stortingets vedtak av 18. juni 1998 om jordbruksoppgjøret.

Endringer: Endret ved forskrifter 30 juni 2000 nr. 707, 21 nov 2000 nr. 1185, 1 feb 2001 nr. 99, 25 aug 1999 nr. 1631, 21 nov 2001 nr. 1368, 28 juni 2002 nr. 736, 26 juni 2003 nr. 789, 5 nov 2003 nr. 1561, 8 nov 2005 nr. 1276, 28 juni 2007 nr. 728, 26 juni 2008 nr. 728, 5 feb 2010 nr. 116, 3 nov 2010 nr. 1401.

§ 1. Formål

Tidligpensjon etter denne forskriften skal bidra til å lette generasjonsoverganger i jordbruket for de som har hatt hoveddelen av sine inntekter fra jordbruk/gartneri og skogbruk.

§ 2. Virkeområde

Denne forskriften gjelder ved eiendomsoverdragelser som er kontraktfestet 31. desember 1998 eller senere, og ved forpaktingsavtaler¹ som er sagt opp denne dato eller senere.

Fylkesmannen kan etter en særskilt vurdering innvilge søknader om tidligpensjon ved eiendomsoverdragelser som er kontraktfestet 1. mai 1998 eller senere, og ved forpaktingsavtaler som er sagt opp denne dato eller senere.

0 Endret ved forskrifter 25 aug 1999 nr. 1631, 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002).

1 Jf. lov av 25. juni 1965 nr. 1 om forpaktning.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med;

- 1) *bruker*; enhver som eier landbrukseiendom eller deltar i driften av slik eiendom med egen innsats eller ved utleie
- 2) *samboere*; parter som har levd uavbrutt sammen i et ekteskapslignende forhold de siste 5 årene før overdragelsestidspunktet
- 3) *referanseperiode*; fem sammenhengende år der siste år er 2 år tilbake i tid i forhold til søknadsåret
- 4) *referanseinntekt*; summen av inntektene nevnt i bokstavene a-d i referanseperioden dividert på 5;
 - a) næringsinntekt fra jordbruk/gartneri
 - b) næringsinntekt fra skogbruk
 - c) utbetalte sykepenger som er opptjent av virksomhet som nevnt i bokstavene a og b
 - d) lønn som er betalt fra bruker til samboer for dennes arbeid på landbrukseiendommen.
- 5) *annen inntekt*; summen av inntektene nevnt i bokstavene a-e i referanseperioden dividert på 5;
 - a) lønnsinntekt
 - b) næringsinntekt fra fiske og fangst og annen næring som ikke omfattes av § 7 andre ledd bokstav a
 - c) utbetalte sykepenger opptjent gjennom inntekt som nevnt i bokstavene a og b
 - d) utbetalte dagpenger
 - e) utbetalt uførepensjon, arbeidsavklaringspenger som ikke omfattes av § 7 andre ledd bokstav c.
- 6) *samlet inntekt*; summen av referanseinntekt og annen inntekt
- 7) *enbrukerpensjon*; tidligpensjon som ytes bruker
- 8) *tobrukerpensjon*; tidligpensjon som ytes bruker og dennes ektefelle/samboer.

0 Endret ved forskrifter 25 aug 1999 nr. 1631, 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002), 26 juni 2003 nr. 789 (i kraft 1 juli 2003), 5 nov 2003 nr. 1561 (i kraft 1 jan 2004), 26 juni 2008 nr. 728 (i kraft 1 juli 2008), 5 feb 2010 nr. 116 (i kraft 1 mars 2010).

§ 4. Overdragelse

For å være berettiget tidligpensjon kan bruker og/eller dennes ektefelle/samboer ikke lenger eie landbrukseiendom, drive eller ha næringsinntekt fra jordbruk/gartneri eller skogbruk. Den som mottar tidligpensjon kan heller ikke være innehaver av eller ha næringsinteresser i foretak som driver slik

virksomhet.

Ved avhending må hjemmelen til eiendommen være tinglyst på ny eier. Dersom salget er konsesjonspliktig i henhold til lov 28. november 2003 nr. 98 om konsesjon ved erverv av fast eiendom (konsesjonsloven) mv., og kjøper etter kjøpekontrakt har tatt risiko for konsesjon, er det tilstrekkelig at kopi av tinglyst kjøpekontrakt foreligger på søketidspunktet. Ved forpaktning¹ skal forpaktningsavtalen være skriftlig oppsagt.

Bruker og/eller ektefelle/samboer kan ikke lenger eie eller forpakte landbrukseiendom eller drive jordbruk/gartneri eller skogbruk, eller ha næringsinntekt fra slik virksomhet. Den som mottar tidligpensjon kan ikke være deltaker eller aksjonær i et selskap som driver jordbruk/gartneri eller skogbruk.

Fylkesmannen kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra første ledd når:

- a) bruker og dennes ektefelle/samboer eier hver sin landbrukseiendom og disse drives som selvstendige enheter. Det kan ytes tidligpensjon til den som overdrar landbrukseiendom, uten krav om at den andre parten må overdra sin landbrukseiendom. Det kan ytes enbrukerpensjon til både bruker og dennes ektefelle/samboer som følge av hver sin eiendomsoverdragelse.
- b) bruker eller ektefelle/samboer er eier eller medeier av en landbrukseiendom som har karakter av fritidseiendom, som ikke har vært i drift i referanseperioden og som etter Fylkesmannens vurdering ikke vil komme i drift. Det kan ytes tidligpensjon selv om slik landbrukseiendom ikke overdras.

⁰ Endret ved forskrifter 25 aug 1999 nr. 1631, 21 nov 2000 nr. 1185 (i kraft 1 jan 2001), 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002), 5 nov 2003 nr. 1561 (i kraft 1 jan 2004), 3 nov 2010 nr. 1401.

¹ Jf. lov 25. juni 1965 nr. 1 om forpaktning.

§ 5. *Varighet i næringen*

For å utløse tidligpensjon må bruker på overdragelses- eller oppsigelsestidspunktet enten

- a) ha drevet jordbruk/gartneri selv i minst 15 år, eller
- b) ha leiet ut til landbruksdrift i perioden slik at den samlede perioden for egen drift eller utleie utgjør minst 15 år.

For å utløse tobrukerpensjon må i tillegg ektefelle/samboer ved overdragelses- eller oppsigelsestidspunktet ha bodd og arbeidet på landbrukseiendommen de siste 5 år.

I tidligpensjonsperioden kan man ikke tilkjennes overgang fra enbruker- til tobrukerpensjon eller omvendt.

⁰ Endret ved forskrifter 25 aug 1999 nr. 1631, 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002).

§ 6. *Aldersgrenser*

For å ha krav på enbrukerpensjon må bruker ha fylt 62 år. For å ha krav på tobrukerpensjon må i tillegg ektefelle/samboer ha fylt 57 år.

Retten til tidligpensjon bortfaller for bruker og ektefelle/samboer ved utgangen av den måned bruker fyller 67 år. Dersom ektefelle/samboer er eldre enn brukeren, går ektefelle/samboer ut av ordningen ved utgangen av den måned denne fyller 67 år, mens brukeren fortsetter med sin tobrukerdel fram til fylte 67 år. Dersom bruker går ut av ordningen før fylte 67 år, kan ektefelle/samboer fortsette med sin tobrukerdel inntil utgangen av den måned bruker fyller 67 år.

⁰ Endret ved forskrift 25 aug 1999 nr. 1631 (i kraft 1 jan 2000).

§ 7. *Referanseinntekten*

Brukers og ektefelles/samboers samlede referanseinntekt må minst være 90.000 kroner. Gjennomsnittlig næringsinntekt i referanseperioden fra jordbruk/gartneri må utgjøre minst 25 prosent av samlet referanseinntekt.

Fylkesmannen kan etter en særskilt vurdering;

- a) la næringsinntekt fra fiske, fangst og annen næring som drives som tilleggsnæring til jordbruk inngå i referanseinntekten
- b) fravike kravet i første ledd første punktum for søkere som har hatt et lavere inntektsnivå
- c) innrømme enbrukerpensjon som ikke er lavere enn 70.000 kroner eller tobrukerpensjon som ikke er lavere enn 110.000 kroner til søkere som ikke oppfyller kravet i første ledd første punktum på grunn av rehabilitering, attføring eller hel eller delvis uførhet.¹

⁰ Endret ved forskrift 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002).

¹ Sml. § 11 første ledd.

§ 8. Inntektskrav for å utløse enbrukerpensjon

Brukers referanseinntekt må utgjøre minst 67 prosent av brukers samlede inntekt, eller brukers og ektefelles/samboers samlede referanseinntekt må utgjøre minst 50 prosent av deres samlede inntekt.

§ 9. Tilleggskrav for å utløse tobrukerpensjon

Ektefelle/samboer må ha mindre enn 100 000 kroner i annen inntekt og brukers og ektefelles/samboers samlede referanseinntekt må utgjøre minst 50 prosent av deres samlede inntekt.

⁰ Endret ved forskrift 28 juni 2007 nr. 728 (i kraft 1 jan 2008).

§ 10. Deling av tobrukerpensjon

Tobrukerpensjon deles likt mellom bruker og ektefelle/samboer. Samme fordeling opprettholdes ved skilsmisse/samlivsbrudd.

Dersom bruker eller ektefelle/samboer som mottar tobrukerpensjon dør i tidligpensjonsperioden, går gjenlevende part over på enbrukerpensjon.

Tidligpensjonen opphører for bruker og ektefelle/samboer ved utgangen av den måned bruker fyller eller ville fylt 67 år.

⁰ Endret ved forskrift 25 aug 1999 nr. 1631 (i kraft 1 jan 2000).

§ 11. Samordning og avkorting

Det ytes ikke tidligpensjon etter denne forskrift for tidsrom det ytes avtalefestet pensjon, eller det ytes arbeidsavklaringspenger, uførepensjon, eller etterlattepensjon etter lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd kap. 11, 12 og 17.

Utbetaling av tidligpensjon skal ikke overstige brukers og eventuelt ektefelles/samboers samlede referanseinntekt.

Bruker og ektefelle/samboer kan hver for seg ha inntekt som nevnt i § 3 nr. 5 bokstav a-c i tillegg til tidligpensjonen.

⁰ Endret ved forskrifter 1 feb 2001 nr. 99, 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002), 26 juni 2003 nr. 789 (i kraft 1 juli 2003), 26 juni 2008 nr. 728 (i kraft 1 juli 2008), 5 feb 2010 nr. 116 (i kraft 1 mars 2010), 3 nov 2010 nr. 1401.

§ 12. Innsending og behandling av søknader

Søknaden skal fremsettes på søknadsskjema fastsatt av Statens landbruksforvaltning og sendes til kommunen.

Kommunen kontrollerer at søknaden er rett utfylt, at all nødvendig dokumentasjon følger vedlagt og gir om nødvendig uttalelse i saken. Kommunen sender søknaden med vedlegg til fylkesmannen som avgjør søknaden.

0 Endret ved forskrifter 30 juni 2000 nr. 707 (i kraft 1 juli 2000), 21 nov 2000 nr. 1185 (i kraft 1 jan 2001), 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002).

§ 13. Beregning og utbetaling av tidligpensjon

Tidligpensjon beregnes fra og med den måned kravene i ordningen er oppfylt og søknaden med all nødvendig dokumentasjon har kommet kommunen i hende.

Tidligpensjon utbetales kvartalsvis.

Dersom ektefellen/samboeren i en tobrukerpensjon er yngre enn brukeren, kan ektefellen/samboeren velge om totalsummen av tidligpensjon skal utbetales fram til brukeren fyller 67 år, eller om den skal utbetales fram til ektefellen/samboeren fyller 67 år.

Ved bruk av direkte utbetalingskort kan det kreves gebyr. Det er ikke anledning til å overdra krav på tidligpensjon til eie eller pant.

Beregnet beløp mindre enn 500 kroner pr. kvartal blir ikke utbetalt.

Satser for enbruker- og tobrukerpensjon blir fastsatt i eller i medhold av jordbruksoppgjøret.

0 Endret ved forskrifter 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002), 26 juni 2003 nr. 789 (i kraft 1 juli 2003), 8 nov 2005 nr. 1276 (i kraft 1 jan 2006).

§ 14. Forhåndstilsagn

Bruker og ektefelle/samboer kan kreve å få et foreløpig tilsagn på om de er berettiget til tidligpensjon. Forhåndstilsagnet er gyldig i 6 måneder fra det er kommet frem til søker.

§ 15. (Opphevet ved forskrift 28 juni 2002 nr. 736, i kraft 1 juli 2002).

§ 16. Kontroll

Kommunen eller den Statens landbruksforvaltning gir myndighet skal føre kontroll med at utbetaling av tidligpensjon er i samsvar med denne forskriften.

Søker er forpliktet til å gi nødvendige opplysninger og dokumentasjon og til å godta de kontrolltiltak som iverksettes.

0 Endret ved forskrift 30 juni 2000 nr. 707 (i kraft 1 juli 2000).

§ 17. Etterbetaling og tilbakebetaling ved feilutbetalinger

Den som mottar tidligpensjon plikter å underrette kommunen om endringer i forhold som kan være avgjørende for om vedkommende fortsatt har rett til tidligpensjon eller for størrelsen på ytelsen.

Dersom en bruker/ektefelle/samboer har mottatt tidligpensjon i strid med aktsom god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt, eventuelt motregnes i fremtidig utbetalinger. Tidligpensjon kan også kreves

tilbakebetalt, eventuelt motregnes i fremtidige utbetalinger, når bruker/ektefelle/samboer eller noen som har handlet på dennes vegne, i strid med aktsom god tro har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra forvaltningens side, og mottakeren burde ha forstått dette.

0 Endret ved forskrift 28 juni 2002 nr. 736 (i kraft 1 juli 2002).

§ 18. *Klage*

Vedtak som er truffet i medhold av forskriften kan påklages etter lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven), kapittel VI.

Statens landbruksforvaltning er klageinstans for vedtak truffet av fylkesmannen.

0 Endret ved forskrifter 30 juni 2000 nr. 707 (i kraft 1 juli 2000), 21 nov 2001 nr. 1368, tidligere § 19 (i kraft 1 jan 2002).

§ 19. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 1999.

0 Endret ved forskrift 21 nov 2001 nr. 1368, tidligere § 20 (i kraft 1 jan 2002).
